

Don Bosco
Vorming & Animatie

Nieuwsbrief permanente vorming november - december 2015

Don Bosco zegt

'Ten slotte geef ik jullie, als je wilt, een puntje voor de noveen.
Als jullie morgen sacramenteel of geestelijk communiceren,
geef dan een kus aan Jezus die in jullie hart gekomen is.'*

Don Bosco op 16 december 1864, MBN VII, p. 654
(*van Kerstmis, nvdr)

In het vizier

Een toekomst zonder armoede

Tijdens de advent is het een mooie traditie om aandacht te schenken aan de campagne en acties van Welzijnzorg. Thema dit jaar is 'een toekomst zonder armoede'. Meer achtergrond vind je [hier](#). Met dank aan Jan Van Oycke.

Turijnreis voor gevorderden

Van 7 t.e.m. 12 augustus 2016 organiseert Don Bosco Vorming & Animatie een Turijnreis voor iedereen die reeds een of meerdere Turijnervaringen achter de rug heeft. De klassieke paden worden verlaten. Wat dat betekent, lees je [hier](#).

Cultuur van barmhartigheid

Op 8 december 2015, het Hoogfeest van Maria Onbevleete Ontvangenis, start het Heilig Jaar van de Barmhartigheid. Jos Claes beluisterde 4 eminente sprekers over dit thema tijdens een lessenreeks in het Diocesaan Centrum Groenhove. Zijn ervaringsbericht lees je [hier](#).

Op zoek

De redactie is steeds op zoek naar input voor de nieuwsbrief. Heb je een goed boek gelezen zoals Fons Ceustermans? Heb je net als Jan Van Oycke heel wat info bij elkaar over een salesiaans thema? Heb je zoals Jos Claes een boeiende vorming gevolgd? Bezorg het ons via vormingenanimatie@donbosco.be.

Agendavullers

Op [deze pagina](#) vind je allerhande activiteiten met een vormend of bezinnend karakter. Neem alvast je agenda en check volgende suggesties:

- Regionale animatiedagen 2015-2016
- Open denkdag ter voorbereiding van het provinciaal kapittel, zaterdag 9 januari 2016
- Salesiaanse boterhammen: basishoudingen, donderdag 21 februari (Oud-Heverlee) of donderdag 18 februari 2016 (Gent)
- Studiedag 'Ruimte voor nieuw leven. 2015-2016 Jaar van de Barmhartigheid, KULeuven, vrijdag 26 februari 2016
- Studiedag Pascual Chavez, zaterdag 5 maart 2016
- Retraites 2016
- Turijnreis voor gevorderden, 7 t.e.m. 12 augustus 2016 (zie infra)

Adriaans boekenkast

Volgens Adriaan De Cooman zijn dit [de aanraders](#) voor de komende adventsweken:

- Clavier, M. (2015). *Op weg naar Kerstmis 2015. Verlangen naar God*. Strasbourg: Editions du Signe. (Nederlandse vertaling i.s.m. Don Bosco Centrale vzw)
- Lamberigts, M. & Declerck, L. (2015). *Het Concilie Vaticanum II (1962-1965)*. Antwerpen: Halewijn/Adveniat.
- Borgman, E. (2015). *Waar blijft de Kerk. Gedachten over opbouw in tijden van afbraak*. Baarn: Adveniat.
- Lohfink, G. (2015). *Jezus niet buitenspel zetten*. Antwerpen: Halewijn.
- Desmet, M. (2015). *Euthanasie: waarom niet? Pleidooi voor nuance en niet-weten*. Tielt: Lannoo.
- Stevens, J. (2011). *Ouder worden, leven en leren*. Antwerpen: Garant.

Daarnaast kreeg de redactie ook volgende [boekensuggesties](#) binnen:

- Danneels, G. & Driessen, I. (2015). *Waarom nog wachten?* Antwerpen: uitgeverij Halewijn. (een suggestie van Fons Ceustermans)
- De Bruyckere, P. & Smits, B. (2015). *Ik was 10 in 2015*. Leuven: uitgeverij LannooCampus.

Een blik op het web

Het internet staat vol met boeiende artikels, filmpjes, fora, databanken, etc. We helpen je graag enkele bomen door het bos te zien.

- [Adventsvieringen](#). Op kuleuven.be/thomas vind je heel wat vieringenmateriaal. Voor de Advent vind je alleen al meer dan 130 resultaten. [Klik hier](#) om ze te zien.
- [Misvieringen Dominicanen](#). Een andere website waar je heel wat vieringenmaterialen (incl. preken) vindt, is die van de Dominicanen Schilde-Bergen. www.dominicanenschildebergen.be

- Gedrag van leerkrachten speelt een rol in het sociaal gedrag van leerlingen. Dat blijkt uit de masterproef van schoolpsychologe Tessa Weyns (KU Leuven). Meer lezen? [Klik hier](#).
- Vluchtelingencrisis en solidariteit, Rik Torfs. Tijdens zijn openingsrede van het academiejaar 2015-2016 spreekt de rector van de KU Leuven haarscherp over solidariteit en vluchtelingen.
- Filmpje 'synode'. Dit is een leuk filmpje over wat een synode is en hoe deze werkt.
- De katholieke kerk is veranderd. Een sterk opiniestuk van Luk Vanmaercke, hoofdredacteur van Kerk & Leven.
- Laudato si. Hier vind je allerlei linken met meer tekst en uitleg over de encycliek van paus Franciscus.
- Inspirerende bladwijzers en posters. De FNP-uitgaven bieden voor elke zondag van de Advent een geïllustreerd gebed in verband met de tekst van het evangelie van de dag. Bladwijzers en posters vind je hier: www.fnp-edition.com

Eerste zondag van de Advent
29 november 2015

Lu 21, 25... 35

Stilte en storm

Ik wil niet meer
vluchten, Heer,
van eindeloze nachten en
van donkere gedachten.
Ik wil niet meer
wachten, Heer,
geen angst meer hebben
om wat komt
geen stilte voelen om me heen.
Ik wil niet meer
schreeuwen, Heer,
om de chaos en het puin
van de storm
die mensen maken.
Ik wil enkel hopen, Heer,
het licht begroeten van
uw stem
en met uw blik de
toekomst zien.

Tekst: Thomas Goyvaerts
Vormgeving: Eric Monticolo
© Fnp-edition.com
15-17, rue de l'Hôpital, B-6060 Gilly

Een toekomst zonder armoede

Campagneboodschap 2015

Een kinderwagen zet mensen in beweging. Wie komt niet graag kijken naar het kindje dat erin ligt? Het jonge leven trekt ons aan. Maar een kind in een kinderwagen daagt ons ook uit. Om na te denken over de samenleving waarin het moet opgroeien. Een kind wens je een gelukkige toekomst met veel kansen toe.

Niemand kiest voor een toekomst in armoede niet voor zichzelf noch voor zijn kinderen of kleinkinderen. En toch... 1 op 7 mensen in ons land leeft in armoede. Zij proberen dag na dag te overleven. Durven zij dromen van een betere toekomst?

Welzijnszorg wil mensen in armoede hoop geven op een betere toekomst. Maar we kunnen dit niet alleen. De toekomstdroom van mensen in armoede is een zaak van iedereen die samen met Welzijnszorg gelooft in een solidaire samenleving. Een samenleving waar niemand uit de boot valt en ieder zijn rechten kan opnemen.

Met de campagne van 2015 wil Welzijnszorg de aandacht vestigen op het belang van een duurzame armoedebestrijding om die solidaire samenleving vorm te geven. Duurzame armoedebestrijding pakt de oorzaken aan van de ongelijkheid die armoede creëert, het pakt de wortels van het armoedeprobleem aan.

Een mooie toekomst waar iedereen van kan dromen is voor mensen in armoede nog veraf. Vooral op het vlak van wonen, vervoer en gezondheid stelt Welzijnszorg vast dat nog heel wat duurzame maatregelen ontbreken waardoor mensen in armoede het extra moeilijk hebben. Daarom voert Welzijnszorg campagne in 2015.

Voor bezinning en spiritualiteit is volgend materiaal beschikbaar:

- Adventskalender
- Liturgiemap (+tekstenboekje)
- Tekstenboekje

Te bestellen via Welzijnszorg (Huidevettersstraat 165, 1000 Brussel; info@welzijnszorg.be) of bij de regionale diensten in de bisdommen.

Meer informatie: www.welzijnszorg.be.

Interessante links

Jan Van Oycke, salesiaan in Oostende, bezorgde de redactie enkele interessante links met betrekking tot armoede.

- <http://www.orbitvzw.be/>
- <http://diversiteitinactie.be/>
- <http://www.bredeschool.org/wat-kansarmoede-een-defini%C3%AABring-en-enkele-cijfers>
- <http://www.uitdemarge.be/>
- http://www.west-vlaanderen.be/kwaliteit/welzijn_wegwijzerennetwerking/steunpuntsocialeplanning/Documents/Kansarmoedeatlas_definitief.pdf
- <http://www.kontroleartsen.be/wereld-dagen-kalender.php>
- <https://www.weliswaar.be/themadagen>
- <http://www.dewereldmorgen.be/video/2010/10/17/jongeren-aan-het-woord-over-armoede-en-sociale-uitsluiting>
- <http://www.armoedebestrijding.be/>
- <http://17oktober.be/>

[Terug naar overzicht](#)

MARIA,
IK HEB VOOR ONS IN
BETHLEHEM BED &
BREAKFAST "DE STAL"
GEBOEKT ...

GEBOORTE VAN JEZUS

Lucas 2,7 Maria baarde een zoon, haar eerstgeborene; ze wikkeld Hem in doeken en legde Hem in een voederbak, omdat er geen plaats voor hen was in de herberg.

Turijnreis voor gevorderden

Wat?

De eerste kennismaking met de plaatsen waar de wortels liggen van onze salesiaanse identiteit was voor velen een onvergetelijke ervaring waar ze met een zekere heimwee aan terugdenken.

Op deze reis willen we een verdere en verdiepende kennismaking aanbieden met onze salesiaanse roots. We halen enkele belangrijke tijd- en tochtgenoten van Don Bosco voor het voetlicht, we verlaten de klassieke paden en verkennen een aantal andere plekken die een belangrijke rol speelden in de ontwikkeling van de salesiaanse beweging, we zoomen in op de impact van bepaalde aspecten uit Don Bosco's tijd en context ...

Toch is het niet alleen een studiereis. Naast verdieping is er ook aandacht en ruimte voor ontmoeting, spel en ontspanning en het genieten van de zomerse Italiaanse sfeer.

Wanneer?

De reis vindt plaats van zondagochtend 7 augustus tot vrijdagavond 12 augustus 2016.

Voor wie?

Je hebt in het verleden reeds kennisgemaakt met de plaatsen waar Don Bosco geleefd heeft. Je wil je verder verdiepen in zijn tijd en context. De reis staat open voor iedereen van de salesiaanse familie. Ook partner en kinderen kunnen deelnemen. Er is voor de kinderen een aangepast programma.

Meer info?

Meer informatie (kostprijs, programma etc) vind je in [deze folder](#) of bij Don Bosco Vorming & Animatie.

Begeleiding

Colette Schaumont en Wilfried Wambeke.

[Terug naar overzicht](#)

Een cultuur van barmhartigheid

Gedurende vier namiddagen (oktober 2015) werd in het Diocesaan Centrum Groenhove de stille kracht van evangelische barmhartigheid belicht vanuit bijbels, antropologisch en maatschappelijk standpunt.

We beluisterden vier eminente sprekers die in het jaar van de Barmhartigheid zeker mogen gehoord worden.

1. Hans Debel

Ze zeggen dat God barmhartig is ... Wat lezen we in het Oude Testament?

Hans Debel, stafmedewerker theologische studies aan het Groot-Seminarie te Brugge en onderzoeker aan de Theologische Faculteit van de K.U. Leuven bracht in zijn lezing eerst overzicht van de teksten in het O.T. waarin God als een barmhartige God ter sprake komt. Hij wees hierbij op het veranderde godsbeeld in de loop van de bijbelse geschiedenis: een evolutie van een strenge, straffende en wraakroepende God naar een nabije en vergevingsgezinde God. In een minderheid van teksten van het O.T. is er ook sprake van menselijke barmhartigheid.

In het tweede deel wees de spreker erop hoe vanaf de Ballingschap de barmhartigheid van God ook menselijke barmhartigheid oproept. Een oprechte relatie met God is maar mogelijk als je een oprechte relatie met je medemens hebt. Geloven in God impliceert van de gelovige ook een grensoverschrijdende barmhartigheid.

Hij eindigde zijn lezing met te stellen dat het O.T., een geweldig boek, zowel het slechtste als het beste van de mens naar boven laat komen. Vanuit de moederlijke liefde, die uit de buik van God opwelt, mag de mens deze liefde – barmhartigheid handen en voeten geven. Een bijbelse conferentie.

2. Lode Aerts

Jezus brengt vrede. Ja, maar ... Wat lezen we in het Nieuwe testament?

Voor Lode Aerts, vicaris in het bisdom Gent, behoort 'barmhartigheid' tot de kern van ons christelijk geloof. Hij noemde het een schat. Zijn conferentie bracht hij vanuit een sleuteltekst rond Gods barmhartigheid in Jezus. Wij vinden hem terug in de brief van Paulus aan de christenen van Filippi, de oudste christelijke gemeenschap in Europa. In zijn brief vanuit de gevangenis aan de Filippenzen citeert Paulus een lied (Fil 2) dat hij eerder gehoord heeft.

Het wordt vandaag nog elke zaterdagavond in het gebed van de Kerk gebeden wordt. In de twee conferenties stond hij stil bij de dit lied. Met enkele verhalen, met een sprookje, met enkele citaten van geestelijke auteurs en beelden maakt hij duidelijk dat God in Jezus ons aanraakt. Dat is precies de goddelijke barmhartigheid. Alleen als God zelf ons leven aanraakt, raken we genezen. Wat niet wordt aangeraakt, raakt niet genezen. In de barmhartigheid is de mens dan ook goddelijk. Een rijke spirituele conferentie.

3. Wauthier de Mahieu, sj en antropoloog.

Is barmhartigheid een laagje vernis? Een mens van barmhartigheid worden.

“Barmhartigheid is geen soffhouding, zich maar laten doen, veel verdragen. Dat is onvolwassenheid of overdreven vroomheid en is iets passief,” zo begon deze jezuïet vanuit zijn eigen invalshoek zijn conferentie. Barmhartigheid is meer dan dat, is veel genuanceerder. In het eerste deel van zijn conferentie belichtte hij het fundamentalisme in tal van vormen omdat het een valkuil is voor de godsdiensten en het religieus leven. Jezus zelf stelde barmhartigheid tegenover het fundamentalisme van de farizeeën. In het tweede deel wees hij op barmhartigheid. Terwijl fundamentalisme steeds het verschil beklemtoont, legt barmhartigheid de nadruk op het zich vereenzelvigen met de ander en dat vraagt een grote innerlijke vrijheid. Dit is precies de eigenheid van God. Hij telt de zonden niet en weigert het verschil te maken tussen goed en kwaad zoals wij dit doen. Hij gaat er omzichtig en teder mee om. Het laatste woord over ons leven ligt bij Hem en dat zal een woord van barmhartigheid zijn. Ja, barmhartigheid is meer dan een laagje vernis. Een warme conferentie met een nieuwe kijk op barmhartigheid.

4. Steven Vanackere, senator

Samen leven in barmhartigheid. Welk gelaat tonen we aan onze medemensen?

“Rechtvaardigheid is krijgen wat je verdient. Barmhartigheid is krijgen wat je niet verdient.” Met deze quote van Anton de Wit leidde Steven de spreker zijn conferentie in. In een eerste deel stelde hij een aantal vragen aan de politiek vanuit de samenleving die vandaag getekend wordt door het rationaliteitsdenken met het geld als maatstaf. Maar mensen zijn geen gereedschap, zoals Rerum Novarum jaren geleden reeds stelde. Integendeel mensen zijn geroepen om zorg te dragen. In het tweede trachtte de senator als gelovige en sociaal bewogen politicus een antwoord te geven. Hij wees daarbij op de zeven hoofdzonden van de politiek en maakte het onderscheid tussen een gezindheidsethiek en verantwoordelijkheidsethiek. Het evangelie kan ook een politicus inspireren en hem kan doen kiezen voor elke mens, voor de minsten, en daarvoor moet men soms tegendraads zijn. Uiteindelijk is zijn sterkste inspiratie het paasverhaal waarin een wonderlijke troost schuilt voor het menselijk falen tegenover het evangelisch appel. Er is barmhartigheid en iemand maakt alles goed. Een conferentie met een sterk getuigenis van een politicus, Steven Vanackere.

Een bijdrage van Jos Claes

[Terug naar overzicht](#)

Agendavullers

Regionale animatiedagen

De eerste van vijf regionale animatiedagen is reeds gepasseerd, i.c. 26 september in Groot-Bijgaarden. Andere locaties en data zijn:

- Oost- en West-Vlaanderen, 21 november 2015, Kortrijk (ZDB, Sint-Anna 41)
- Antwerpen, 5 december 2015, Vremde
- Limburg, 20 februari 2016, Hechtel
- Brabant-Oost, 23 april 2016, Oud-Heverlee

Inschrijven voor een van deze ontmoetingsmomenten doe je via je gemeenschapsdirecteur.

Open denkdag provinciaal kapittel

Op zaterdag 9 januari 2016 organiseren de leden van het provinciaal kapittel een open denkdag te Oud-Heverlee. Doelstelling is om met mensen verbonden met de Don Boscobeweging in gesprek te gaan. Salesianen en leken denken die dag samen na over de vraag: hoe zien we vanuit de keuze voor de armste en meest kwetsbare jongeren en voor jongerenpastoraal de salesiaanse dynamiek gestalte krijgen in Vlaanderen/Nederland binnen een tiental jaar?

Inschrijven voor 15 december 2015 bij je gemeenschapsdirecteur of bij een van de kapittelleden.

Salesiaanse boterhammen: basishoudingen

‘Je best doen’ is niet voldoende in de opvoeding. Alle betrokkenen verwachten terecht vruchten of resultaten van je opvoedingswerk. Dit maakt de vraag naar wat werkt (en waarom het werkt) pertinent. Om hierop een antwoord te kunnen formuleren, brengen we tijdens de studiedag de salesiaanse traditie in gesprek met inzichten uit de hedendaagse menswetenschappen. We verkennen een aantal werkzame basishoudingen (inzichten, overtuigingen en attitudes) van een deskundige en bewogen opvoeder.

De studiedag richt zich in de eerste plaats tot professionals uit het onderwijs, maar staat ook open voor anderen, i.c. voor iedereen die inhoud en achtergronden zoekt en zijn kennis over de basishoudingen van een salesiaans opvoeder wil opfrissen en verdiepen.

Deze studiedag (van 9.30 tot 16.00u) vindt plaats:

- in Oud-Heverlee op donderdag 21 januari 2016
- in Gent op donderdag 18 februari 2016

Info en inschrijvingen kan [hier](#).

[Terug naar overzicht](#)

Studiedag 'Ruimte voor nieuw leven. 2015-2016 Jaar van de Barmhartigheid'

Barmhartigheid staat in onze samenleving vaak in spanning met gerechtigheid. De studiedag staat stil bij de betekenis van barmhartigheid en verkent welke gevolgen vergevingsgezindheid en barmhartigheid kunnen hebben voor nieuw leven in de maatschappij.

Organisator van de dag is het Academisch Centrum voor Praktische Theologie (KULeuven).

Vrijdag 26 februari 2016 (vanaf 9.30u) in Justus Lipsiuszaal, Erasmushuis faculteit Letteren, Blijde-Inkomststraat 21, 3000 Leuven.

Info en inschrijvingen: [klik hier](#).

Studiedag met Pascual Chavez

Op zaterdag 5 maart 2016 is Pascual Chavez te gast in Oud-Heverlee. Schrijf deze datum alvast in je agenda. Meer info volgt later.

Retraites 2016

Volgende retraites sieren het aanbod van 2016:

- Farnières, van maandagavond 28 maart t.e.m. zaterdagmiddag 2 april 2016: algemene geleide retraite o.l.v. Georges Verhulst o.m.i.
- Brecht, van maandagavond 4 april tot zaterdagmiddag 9 april 2016: stille abdijretraite (max. 15 deelnemers)
- Boortmeerbeek, van zondagavond 10 april tot vrijdagmiddag 15 april 2016: geleide retraite o.l.v. Andre Cnockaert s.j. voor medebroeders van de missieprocurer en maximum 10 andere SDB
- Drongen, van zondagavond 8 mei tot vrijdagmiddag 13 mei 2016: algemene geleide retraite o.l.v. Wauthier de Mahieu s.j.
- Godewaarsvelde (Katsberg), van zondagavond 3 juli tot vrijdagmiddag 8 juli 2016: stille abdijretraite (max. 12 deelnemers)

Inschrijven voor een van deze retraites doe je uiterlijk voor zondag 27 december 2015 bij marc.vanhoutte@donbosco.be.

[Terug naar overzicht](#)

Adriaans boekenkast

Advent-Kerstmis

1. Michèle CLAVIER, *Op weg naar Kerstmis 2015. Verlangen van God*

Uitgever: Éditions du Signe, Eckbolsheim, F 67038 Strasbourg, Cedex, 2015, in samenwerking met Don Bosco Centrale V.Z.W., Fr. Gaystraat 129, 1150 Brussel voor de Nederlandse vertaling.

Inhoud

Iedere dag van de advent naar Kerstmis en de kerstijd een bezinning vanuit de schriftlezingen; prachtig geïllustreerde brochure.

Op de beginpagina Verlangen van God

Goed nieuws, bij de aanvang van het nieuwe jaar...

Nieuw, als wij dat willen!

Als wij toelaten dat die God,

zo vol liefde voor de mens tot ons komt.

Want, reeds eeuwen lang verlangt God naar ons.

Hij heeft een verbond gesloten met ons, mensen,

en toen de tijden vervuld waren

kreeg zijn verbond het gelaat van zijn Zoon:

Jezus, God onder ons, mens geworden God.

Jezus heeft ons heel het verlangen God doen kennen:

zijn kinderen samenbrengen in zijn liefde.

Verlangen van de mens

Zullen wij deelgenoten zijn van het verbond?

Zullen wij hem verwelkomen die ons de vrede brengt?

"Ziehier de tijd van het grote verlangen", zingt de hymne.

De tijd om in ons de dorst naar het ware leven aan te wakkeren, de dorst naar zijn heil.

De tijd om God ons verlangen naar zijn liefde te verklaren, om in ons leven een beetje plaats te maken voor zijn komst, opdat in ons hart, in stilte zou herboren worden de weldoende adem van zijn trouwe aanwezigheid.

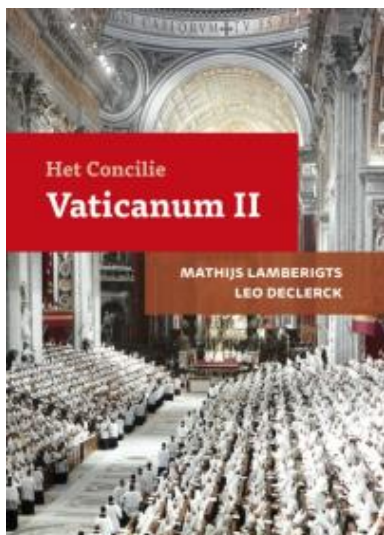
Kerk-Kerkgeschiedenis

1. Mathijs LAMBERIGTS – Leo DECLERCK, *Het Concilie Vaticanum II (1962-1965)*

Halewijn/Adveniat, 2000 Antwerpen, 2015, 221 pag.

Op de achterflap

"Een halve eeuw geleden, meer precies op 8 december 1965, werd op plechtige wijze het Tweede Vaticaans Concilie beëindigd. Het concilie was zonder twijfel de belangrijkste gebeurtenis in de rooms-katholieke Kerk van de twintigste eeuw. Johannes XXIII was

immers van oordeel dat een aanpassing van de kerk aan de noden van de tijd zich opdrong. *Aggiornamento*, het bij de tijd brengen van de Kerk, werd een sleutelwoord.

De auteurs – beiden grote kenners van de conciliegeschiedenis en auteurs van talrijke wetenschappelijke boeken en artikelen – presenteren deze grote gebeurtenis op een historisch-kritische wijze voor een breed publiek.

Een boek dat verhelderende inzichten biedt, ook in het licht van de huidige binnenkerkelijke discussie over de receptie en toepassing van het Tweede Vaticaans Concilie.”

Inkijk in de inhoudstafel (de hoofdstukken)

Hoofdstuk 1:	Aankondiging en voorbereiding van Vaticanum II
Hoofdstuk 2:	Eerste sessie (11 oktober – 8 december 1962)
Hoofdstuk 3:	Tweede sessie (29 september – 4 december 1963)
Hoofdstuk 4:	Derde sessie (14 september – 21 november 1964)
Hoofdstuk 5:	Vierde sessie (14 september – 8 december 1965)
Epiloog	

2. Erik BORGMAN, *Waar blijft de Kerk. Gedachten over opbouw in tijden van afbraak*, Adveniat, Baarn, 2015, in samenwerking met Halewijn uitgeverij, Antwerpen, 158 pag.

Op de achterflap

De rooms-katholieke kerk lijkt bezig aan een spectaculair proces van afbraak en verdamping. Hoe moet je daarmee omgaan? Waar blijven we? Erik Borgman, hoogleraar publieke theologie, kijkt de impasse recht in de ogen. In dit betoog graaft hij naar de bron van de kerk en spit vanzelfsprekendheden om.

Hij beschrijft de impasse, de reddingspogingen en de gevoelens van rouw en onverschilligheid. Hij stelt voor de berichten over krimp en afbraak 'als een list van de heilige Geest' te beschouwen. De kerk is Gods initiatief, waarin wij worden opgenomen. Wij moeten onze planmatige aanpak laten varen om opnieuw te luisteren naar wat God zegt en wat de situatie vraagt.

We moeten ons volgens Borgman niet afvragen welke taak de kerk 'nog' te vervullen heeft. De vraag is wat het wil zeggen hier en nu 'teken en instrument' te zijn van de liefde van God. Hiervoor moeten we zielen winnen in de ware zin van het woord. En onze ziel laten winnen.

De auteur noemt zijn boek 'een liefdesverklaring' aan de kerk. Nu er weinig is in de kerk om verliefd op te worden, worden we terugverwezen naar de liefde. Het gaat uiteindelijk niet om de liefde die wij God toedragen, maar die God ons toedraagt. Die liefde maakt het ons onmogelijk op te houden kerk te zijn.

Inkijk in de inhoudstafel (hoofdstukken)

Inleiding: Waar blijft de Kerk?

Hoofdstuk 1: Impasse als begin van verandering

Hoofdstuk 2: Waarom we niet kunnen ophouden kerk te zijn

Hoofdstuk 3: De situatie als roeping

Hoofdstuk 4: Het fundamentele belang van de eucharistie

Hoofdstuk 5: Terug naar de liefde, het verlangen en de dankbaarheid

Hoofdstuk 6: De Kerk als verzamelplaats

Nawoord: Uitzicht op een noodzakelijk vervolg

Jezus leren kennen en ontmoeten

1. Gerhard LOHFINK, *Jezus niet buitenspel zetten*, Halewijn, Antwerpen, 2015, 249 pag.

Op de achterflap

"Jezus echt verstaan, ook in zijn historische context, is niet eenvoudig. Een grote historische afstand scheidt ons van de tijd en de samenleving waarin Jezus leefde en optrad. Wij zijn kinderen van deze tijd, van de moderne cultuur. Het gevaar is niet denkbeeldig dat we Jezus ontdoen van alles wat in onze opvattingen en schema's niet zo goed meer past. Jezus zelf wordt dan buitenspel gezet. Hij wordt voortdurend gereduceerd, vervormd, passend gebogen, gladgestreken, van zijn macht beroofd en aan onze heimelijke wensen aangepast.

De argumenten van Gerhard Lohfink tegen het buitenspel zetten van Jezus zijn uitdagend en vol verrassende inzichten. Ze stellen het christelijke geloof in een nieuw daglicht."

Auteur

Gerhard Lohfink was tot 1986 professor Nieuw Testament aan de Universiteit van Tübingen. Nu leeft en werkt hij als theoloog in de Katholischen Integrierten Gemeinde, een apostolische gemeenschap

Uit het voorwoord door bisschop (nu aartsbisschop) Jozef De Kesel:

"Het boek ... bevat de vertaling van de belangrijkste teksten uit een bundel toespraken van Lohfink, waarin hij concrete vragen van tijdgenoten over Jezus en de Kerk behandelt. Hoe zat dat met die wonderverhalen? Hoe heeft Jezus genezen? Wat betekent dat hoofdgebod van de liefde eigenlijk? Hoe moeten we Jezus' dood begrijpen? Is er toekomst voor de figuur van de katholieke priester? Hoe werkt een sacrament? Wat is de zin van het vasten en van het gebed? En wat is de eigenheid van het christelijke geloof en van de Kerk?"

Al die cruciale kwesties behandelt de auteur vanuit een diepe vertrouwdheid met de Schrift en de christelijke traditie en met een opmerkelijke kennis van het levensgevoel en het denken van onze cultuur. De hoofdstukken in dit boek – eigenlijk conferenties voor een breed publiek – kun je gerust apart lezen, maar ze vertonen tegelijk een grote innerlijke eenheid. Telkens weer laat Lohfink iets oplichten van het verrassende en fascinerende van het christelijke geloof. Op één voorwaarde: dat je Jezus niet buitenspel zet. Want daar

komt het op aan: *Hem zelf te leren kennen en ontmoeten, hoe weerbarstig zijn woord ook mag zijn. Zeker vandaag.*"

Mogelijk verbanden met eerder verschenen werken en in de rubriek 'lectuursuggesties' vermeld:

1. Christophe BRABANT & Marianne MOYAERT (red.), *Worstelen met het Woord. Tegendraadse Bijbellezingen*, Pelckmans (B) Klement (NI), Kapellen, 2009, 191 pag.
2. Paul KEVERS (red.), *Ongemakkelijke woorden van Jezus*, Verslagboek Didaché-studiedagen Bijbel 2013, VBS, ACCO, Leuven, eerste druk 2014, 223 p.
3. Roger LENAERS, *Jezus van Nazaret. Een mens als wij*, Pelckmans, Kalmthout, 2015, 108 pag.

Uit de **recensie** van Paul Kevers op het boek van Roger Lenaers: In *Ezra*, *Bijbels tijdschrift*, nr. 27 (jaargang 46 (2015) nummer 3), pag. 93-94:

*"Ik heb het betoog van Roger Lenaers met instemming gelezen. Veel van wat hij schrijft is trouwens niet nieuw en werd al eerder naar voren gebracht; Lenaers verwijst zelf naar Marcel Heyndrickx '...en gij geeft ons een andere toekomst' (1992) en Peter Schmidt, In de handen van mensen (2000) en het verbaast mij eigenlijk dat het nog zoveel polemiekt oproept. Als exegeet heb ik hier en daar wel wat kritische kanttekeningen geplaatst. **Zo denk ik dat Lenaers de nieuwtestamentische auteurs onderschat wanneer hij herhaaldelijk schrijft dat de evangelisten hun (wetenschappelijk onhoudbare) verhalen zelf als werkelijk gebeurde feiten beschouwden (zie bijv. op p. 45, 53, 55, 56, 62). Volgens mij waren die auteurs er zich zeer wel van bewust dat zij geen feitenverslagen neerschreven, maar een geloofsgetuigenis, en dat zij zich daarbij van beeldrijke, symbolische taal bedienden; zo klopt het bijvoorbeeld niet dat Marcus de ontdekking dat het graf van Jezus leeg was, presenteert als uitgangspunt van het verrijzenisgeloof (p. 90). Integendeel, het lege graf veroorzaakt in de evangeliëverhalen alleen maar vrees en onbegrip. Niet de ontdekking van het lege graf, maar de boodschap van de 'jongeman met het witte kleed' is essentieel: 'Hij is tot leven gewekt: hij is (dus) niet hier... Hij gaat u voor naar Galilea (Mc 16,6-7). Dat wil zeggen: u moet Jezus niet zoeken in het graf, in het verleden, maar 'in Galilea', waar hij zijn leerlingen voorging op zijn levensweg en hen opriep tot navolging. Door hem na te volgen zult u hem 'zien', hem ervaren als de levende. **Dat is het effect dat Marcus bij zijn lezers wil bereiken, niet dat zij zijn verhaal lezen als een feitenverslag.** Uiteraard is het juist dat 'geloofstaal' iets anders is dan 'wetenschappelijke taal' en dat geloof en wetenschap dus niet met elkaar in conflict hoeven te komen; in die zin is de reactie van filosoof Herman De Dijn op Roger Lenaers (Voorbij de ontmythologisering: leve de 'mythe', in *Tertio*, nr. 797, 20 mei 2015/10-11) lezenswaard, maar naar mijn aanvoelen **ook overdreven**. Het blijft de verdienste van Roger Lenaers dat hij **zijn lezers helpt los te komen van een letterlijke lezing van Bijbelverhalen en geloofsformuleringen en op zoek te gaan naar de diepere zin ervan**. Dat zal voor velen een bevrijding zijn en ook als men het niet eens is met alles wat Lenaers schrijft, kunnen zijn publicaties zeker helpen om tot een verheldering van het eigen geloofsinzicht te komen".***

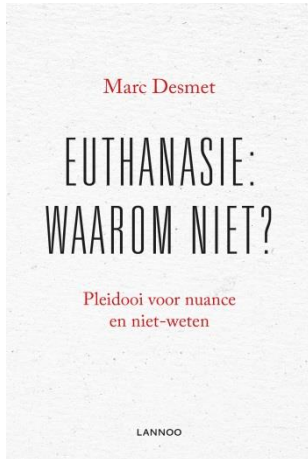
(P.K., p. 93-94)

Euthanasie – Maatschappelijk debat

1. Marc DESMET, *Euthanasie: waarom niet? Pleidooi voor nuance en niet-weten*, Lannoo, Tielt, 2015, 320 pag.

Op de achterflap

*'Er ontbreekt iets essentieels in het maatschappelijk debat over euthanasie: **nuance**'- Dat is de basisstelling van Marc Desmet, meer dan twintig jaar actief als palliatieve-zorgarts.*

“Euthanasie: waarom niet? Probeert die nuances onder woorden te brengen, Ja, waarom niet? Euthanasie moet in bepaalde lijdenssituaties kunnen. En tegelijkertijd, waarom niét? De praktijk leert dat euthanasie niet vanzelfsprekend blijft.

Niet voor de zieke, die afhankelijk is van een goed luisterende arts. Niet voor naasten, die alles soms erg verschillend beleven. Niet voor artsen. En er is nog een betrokkene: onze maatschappij. Leven we te lang? Weten we geen weg meer met lijden? Of willen we economisch niet tot het uiterste gaan in de zorg?

*Zo veel vragen en vaak zo weinig genuanceerde antwoorden die **de mediawaan van de dag overstijgen**. Marc Desmet wil **recht doen aan de complexiteit van de lijdensbeëindiging**, met verhalen uit zijn euthanasiebegeleidingen, voorbij de simpele tegenstelling. Dit boek wil vooral doen nadenken. Op zoek naar praktische wijsheid die ook durft te zeggen: je sais que je ne sais pas.*

Auteur

Marc Desmet, sj, en sinds 1993 palliatieve zorgarts in het Jesse Ziekenhuis te Hasselt.

Eerdere publicaties bij Lannoo: *Is lijden mensonwaardig?* (8e druk), *Liefde voor het werk in tijden van management* (3e druk) en *Moe van het moeten kiezen* (6e druk).

Ouderen

1. Jef STEVENS, *Ouder worden, leven en leren*, Garant, Antwerpen, 2011, 155 pag.

Op de achterflap

“Goed ouder worden is een kunst. Diverse taken moeten door de betrokkenen worden opgenomen. Kansen en uitdagingen allerhande dienen zich aan. Er is het groeiende besef van de eindigheid van het menselijk bestaan.

In dit essay komen diverse aspecten van ouder worden ter sprake. Ze worden met de nodige realiteitszin benaderd, maar tegelijk in ontwikkelingsperspectief gezien.

...

De tekst is geschreven voor een ruim publiek. Dat wil zeggen: niet voor specialisten maar voor geïnteresseerden die bereid zijn een leesinspanning te doen. Die zijn zowel onder de ouderen als onder degenen die op een of andere wijze met ouderen te maken hebben: verwanten, vrijwilligers, professionele hulpverleners, beleidsverantwoordelijken.”

Auteur

Jef Stevens (°1938)... specialiseerde zich in het begeleiden van groepen en organisaties, in leven-gerichte en werk-gerichte begeleiding. Als educatief medewerker van het Centrum voor Christelijk Vormingswerk (CCV) heeft hij het grootste gedeelte van zijn loopbaan gewijd aan vorming en begeleiding van volwassenen. De laatste jaren gaat zijn aandacht meer en meer naar ouderen en naar de ondersteuning die ze behoeven.

[Terug naar overzicht](#)

Andere suggesties

1. Godfried DANNEELS en Iny DRIESSEN, *Waarom nog wachten?* uitgeverij Halewijn, 2015, 348 pag.

Dit meditatieboek is in menig opzicht merkwaardig. En wel om volgende redenen. Vooreerst omdat het geschreven werd door kardinaal Danneels en Iny Driessen, samen als co-auteurs. Niet toevallig zij twee, omdat ze elkaar al jaren kennen en een diepe vriendschap tussen hen beiden is gegroeid. - Intussen is Iny aan de ziekte die haar kwelde overleden - Tevens omwille van het origineel concept van dit boek. Elke meditatie begint met een fragment uit de Schrift, gevolgd door telkens enkele bladzijden beschouwingen over de tekst. Hierna volgt een moment van stilte (reflectie) en daarna een bijpassend gebed. Elke meditatie eindigt met een moment van 'contemplatie' en tenslotte een verwijzing naar het dagelijks leven van een christen met als sprekende titel: 'anders gaan leven'.

Om je even te laten proeven van de 9 hoofdstukjes, een kleine greep uit de titels: 'Het woord van onze God', 'De macht van verdriet, barmhartigheid, en vertroosting', 'Lijden, mededogen en genezing', 'Eenzaamheid, pijn en zegen tegelijk'.

Merkwaardig is ook dat elk deeltje voorafgegaan wordt door een 'dialoog'. Iny en de kardinaal reflecteren elk beurtelings in een persoonlijke en vaak aangrijpende stijl op hun leven, hun mislukkingen, hun verdriet en vreugde.

Een prachtig boek: vlot leesbaar, fris en boeiend geschreven, concreet en bruikbaar. Het is zich laven aan de bron, die Christus is, met de Schrift als blikopener.

'Waarom nog wachten?'... om het aan te schaffen ...?

(een bijdrage van Fons Ceustermans)

2. Pedro DE BRUYCKERE en Bert SMITS, *Ik was 10 in 2015*, LannooCampus, 244 pag.

Over het boek:

Kinderen vandaag opvoeden voor de toekomst. Dat is het credo van dit boek voor ouders, leerkrachten en opvoeders.

Vroeger ging het zo: mensen kregen kinderen, voedden hen op zoals dat bij hen zelf was gebeurd, en konden erop rekenen dat die kinderen het beter zouden hebben dan zij. Die gedachte is vandaag niet meer zo vanzelfsprekend. Onze jobs zullen overgenomen worden door robots. Er is steeds minder plaats om te leven. Vluchtelingenstromen en oorlogen zijn dagelijkse kost. Moeten we onze verwachtingen dan bijstellen?

Ik was 10 in 2015 beschrijft tendensen die een invloed zullen hebben op de levens van kinderen en jongeren. Daarbij doet het niet aan glazenbolvoorspellingen, maar toont het aan waar we staan en waar het met de wereld nu echt naartoe gaat. Dit boek formuleert een duidelijk en optimistisch antwoord op de vragen van ongeruste ouders, opvoeders en leraren. Meer bepaald:

- Heeft mijn kind nog een toekomst?
- In welke wereld zal mijn kind leven?
- Waar zal mijn kind leven?
- Zal er nog werk zijn voor mijn kind?
- Wat moet mijn kind studeren?
- Zal mijn kind gezond zijn?
- Zal mijn kind ooit een partner vinden?
- Zal mijn kind nog jong mogen zijn?
- Wat moet mijn kind leren?
- Hoe zal het met mijn kind gaan in de toekomst?

Over de auteurs:

Pedro De Bruyckere is onderzoeker en pedagoog aan de Arteveldehogeschool in Gent en verdiept zich al jaren in de leefwereld van jongeren en is een zelfverklaarde verslaafde aan populaire cultuur. Andere boeken van hem zijn: *Meisjes kijken*, *Jongens zijn slimmer dan meisjes* en *De jeugd is tegenwoordig*.

Bert Smits is pedagoog en maatschappelijk ondernemer. Hij begeleidt organisaties, overheden en bedrijven in complexe transitieprocessen vanuit Levuur. Hij is een van de gezichten achter *Schoolmakers*. Hij is bovendien mede-oprichter van *Tweeperenboom*, waar mensen en organisaties begeleid worden in doorbraakprojecten, en voorzitter van het platform voor onderwijsinnovatie *Mysterie van Onderwijs*.

[Terug naar overzicht](#)

Laudato si

Encycliek

'Geprezen zijt Gij! Laudato Si'. Encycliek van Paus Franciscus. Wereldkerkdocumenten 35, Licap Brussel.

Het klimaat verandert ook mij

Een jaar lang laat Ecokerk inspirerende en prominente stemmen uit de samenleving aan het woord. Ze vertellen hoe het klimaat ook hen verandert. Elke week verschijnt een verhaal op de website (www.hetklimaatverandertookmij.be). Ze doet dat in de aanloop naar de beslissende VN-klimaattop, eind 2015 in Parijs.

Neem zeker ook een kijkje bij de downloads van Ecokerk. Hier vind je zowel politieke dossiers, liturgische suggesties, bezinnende gespreksmethodieken, etc.

Film

- Wat je moet weten over [Laudato Si in 2 minuten](#) (Nederlands)
- [Laudato Si](#), door Vatican (Italiaans)

Andere suggesties

www.nieuw.kerknet.be

- Ontdek de krachtlijnen van de groene encycliek. Lieve Wouters.
- Ontdek de 25 strafste citaten uit de groene encycliek. Lieve Wouters.
- De twaalf meest radicale citaten uit Laudato Si' (volgens RollingStone magazine)
- Verander je levensstijl met ieder ≠. Lieve Wouters.
- Ontdek de 16 mooiste citaten uit de groene encycliek. Lieve Wouters
- Wat je over de encycliek Laudato Si moet weten in 2 minuten. Pieterjan Volckaert.
- Het IPB over de encycliek Laudato Si. Lieve Wouters.
- Prof verwacht weerstand tegen scherpe kritiek in Laudato Si. Lieve Wouters.
- Lieven Boeve, Franciscus' pleidooi voor integrale ecologie wordt kloppend hart voor Katholiek Onderwijsproject.
- Politici en opiniemakers kiezen sprekende citaten uit encycliek. Lieve Wouters.
- Bisschop van Looy 'Paus roept op om het roer om te gooien.' Geert Lesage.
- Nadenken over onze levensstijl. Luc Vanmaercke.
- Welke aarde willen we aan onze kinderen doorgeven? Kerknet.

- Groene christenen blij met engagement van de paus. Thomas Goyvaerts.
- Sociale media vol reacties op de encycliek van paus Franciscus. Kerknet.
- De Kerk moet haar ijsshots verlaten. Luc Vanmaercke.
- Discussies over principes zijn interessanter dan principes zelf. Karel Malfliet.

<http://www.jezuieten.org/nl/nieuw/aandachtspunten-bij-laudato-si>

- J. Haers, Aandachtspunten bij Laudato Si'.

www.knr.nl

- Thema: Zorg voor de schepping. Met een leeswijzer, gebeden, meditatie, etc.

www.scheppingvieren.nl

- Het materiaal op deze website komt uit verschillende (christelijke) geloofstradities en vormen van spiritualiteit die verbonden zijn met het ritme van de natuur, de zorg om de aarde en haar bewoners.

[Terug naar overzicht](#)